

**KOMISARZ WYBORCZY
W CHELMIE**

DCH-0012-1/2020

**INFORMACJA
O UPRAWNIENIACH PRZYSŁUGUJĄCYCH OSOBOM NIEPEŁNOSPRAWNYM
UPRAWNIONYM DO UDZIAŁU W REFERENDUM GMINNYM W SPRAWIE
ODWOŁANIA ORGANÓW GMINY PRZED UPŁYWEM KADENCJI**

Komisarz Wyborczy w Chełmie informuje o uprawnieniach niepełnosprawnych osób uprawnionych do udziału w referendum gminnym w sprawie odwołania organów gminy przed upływem kadencji, zwanym dalej „referendum”, przewidzianych w przepisach ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy (Dz. U. z 2020 r. poz. 1319) w związku z art. 1 ust. 2 ustawy z dnia 15 września 2000 r. o referendum lokalnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 741).

Niepełnosprawne osoby uprawnione są do udziału w referendum na takich samych zasadach jak pozostałe osoby, jednakże przysługują im poniższe uprawnienia.

I. Prawo do uzyskiwania informacji o referendum

Niepełnosprawna osoba uprawniona do udziału w referendum ma prawo do uzyskiwania informacji o:

- 1) terminie referendum oraz godzinach głosowania;
- 2) właściwym dla siebie obwodzie głosowania;
- 3) lokalach obwodowych komisji do spraw referendum znajdujących się najbliżej miejsca zamieszkania osoby niepełnosprawnej, w tym o lokalach dostosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych;
- 4) warunkach dopisania osoby niepełnosprawnej do spisu osób uprawnionych do udziału w referendum w wybranym przez nią obwodzie głosowania na obszarze gminy;
- 5) przedmiocie referendum oraz brzmieniu pytań referendalnych;
- 6) warunkach oraz formach głosowania.

Informacje te są przekazywane osobie niepełnosprawnej, na jej wniosek, przez wójta (burmistrza, prezydenta miasta) lub upoważnionego przez niego pracownika urzędu gminy telefonicznie lub w drukowanych materiałach informacyjnych, w tym w formie elektronicznej. We wniosku, o którym mowa powyżej, osoba niepełnosprawna podaje nazwisko, imię (imiona) oraz adres stałego zamieszkania.

Informacje, o których mowa wyżej, są także umieszczane w Biuletynie Informacji Publicznej gminy oraz podawane do publicznej wiadomości w sposób zwyczajowo przyjęty w danej gminie.

II. Prawo do głosowania korespondencyjnego

Głosować korespondencyjnie mogą osoby uprawnione do udziału w referendum posiadające orzeczenie o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2020 r. poz. 426 z późn. zm.), w tym także osoby posiadające orzeczenie organu rentowego o:

- 1) całkowitej niezdolności do pracy, ustalone na podstawie art. 12 ust. 2, i niezdolności do samodzielnej egzystencji, ustalone na podstawie art. 13 ust. 5 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2020 r. poz. 53 z późn. zm.);
- 2) niezdolności do samodzielnej egzystencji, ustalone na podstawie art. 13 ust. 5 ustawy wymienionej w pkt 1;
- 3) całkowitej niezdolności do pracy, ustalone na podstawie art. 12 ust. 2 ustawy wymienionej w pkt 1;
- 4) zaliczeniu do I grupy inwalidów;
- 5) zaliczeniu do II grupy inwalidów, a także osoby o stałej albo długotrwałej niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym, którym przysługuje zasiłek pielęgnacyjny.

Głosować korespondencyjnie może również osoba uprawniona do udziału w referendum:

- 1) podlegająca w dniu głosowania obowiązkowej kwarantannie, izolacji lub izolacji w warunkach domowych, o których mowa w ustawie z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dz. U. z 2019 r. poz. 1239 z późn. zm.);
- 2) która najpóźniej w dniu głosowania kończy 60 lat.

Zamiar głosowania korespondencyjnego osoba uprawniona do udziału w referendum zgłasza Komisarzowi Wyborczemu do 13 dnia przed dniem referendum (termin wydłużony zgodnie z art. 9 § 2 Kodeksu wyborczego), z wyjątkiem osoby uprawnionej podlegającej w dniu głosowania obowiązkowej kwarantannie, izolacji lub izolacji w warunkach domowych, która zamiar głosowania Komisarzowi Wyborczemu zgłasza do 5 dnia przed dniem referendum. Zgłoszenie może być dokonane ustnie, pisemnie, telefaksem lub w formie elektronicznej. Powinno ono zawierać nazwisko i imię (imiona), imię ojca, datę urodzenia, numer ewidencyjny PESEL osoby uprawnionej, oświadczenie o wpisaniu osoby uprawnionej do rejestru wyborców w danej gminie, oznaczenie referendum, którego dotyczy zgłoszenie, a także wskazanie adresu, na który ma być wysłany pakiet referendalny.

Do zgłoszenia należy dołączyć kopię aktualnego orzeczenia właściwego organu orzekającego o ustaleniu stopnia niepełnosprawności.

W zgłoszeniu osoba uprawniona do udziału w referendum może zażądać przesłania jej wraz z pakietem referendalnym nakładek na karty do głosowania sporządzonych w alfabecie Braille'a.

Osoba uprawniona do udziału w referendum głosująca korespondencyjnie będzie ujęta w spisie osób uprawnionych do udziału w referendum w obwodzie głosowania właściwym dla jej stałego miejsca zamieszkania.

Osoba, która zgłosiła zamiar głosowania korespondencyjnego, otrzyma, nie później niż 6 dni przed dniem referendum, pakiet referendalny, z wyjątkiem osoby podlegającej w dniu głosowania obowiązkowej kwarantannie, izolacji lub izolacji w warunkach domowych, która pakiet referendalny otrzyma nie później niż 2 dni przed dniem referendum. Pakiet referendalny zostanie doręczony wyłącznie do rąk własnych osoby głosującej korespondencyjnie, po okazaniu dokumentu potwierdzającego tożsamość i pisemnym pokwitowaniu odbioru.

Jeżeli osoba, dla której przeznaczony jest pakiet referendalny nie może potwierdzić odbioru, doręczający sam stwierdzi datę doręczenia oraz wskaże odbierającego i przyczynę braku jego podpisu.

W przypadku nieobecności osoby uprawnionej do udziału w referendum pod wskazanym adresem doręczający umieści zawiadomienie o terminie powtórnego doręczenia w skrzynce na listy lub, gdy nie jest to możliwe, na drzwiach mieszkania. Termin powtórnego doręczenia nie może być dłuższy niż 1 dzień od dnia pierwszego doręczenia.

W skład pakietu referendalnego przekazywanego osobie uprawnionej do udziału w referendum, głosującej korespondencyjnie, wchodzi: koperta zwrotna, karty do głosowania, koperta na karty do głosowania, oświadczenie o osobistym i tajnym oddaniu głosu na kartach do głosowania, instrukcja głosowania korespondencyjnego i ewentualnie nakładki na karty do głosowania sporządzone w alfabecie Braille'a – jeżeli osoba taka zażądała ich przesłania.

Na kartach do głosowania osoba głosująca korespondencyjnie oddaje głos, w sposób określony w informacji znajdującej się w dolnej części karty do głosowania. Należy pamiętać, że znakiem „X” są co najmniej dwie linie przecinające się w obrębie kratki przeznaczonej na oddanie głosu.

Po oddaniu głosu karty do głosowania należy umieścić w kopercie oznaczonej „Koperta na karty do głosowania” i kopertę tę zakleić. Niezaklejenie koperty na karty do głosowania spowoduje, że karty do głosowania nie będą uwzględnione przy ustalaniu wyników głosowania.

Zaklejoną kopertę na karty do głosowania należy włożyć do koperty zwrotnej zaadresowanej na adres obwodowej komisji do spraw referendum.

Do koperty zwrotnej należy także włożyć oświadczenie o osobistym i tajnym oddaniu głosu. Przed włożeniem oświadczenia do koperty należy wpisać na nim miejscowość i datę jego sporządzenia oraz własnoręcznie je podpisać. Niewłożenie oświadczenia do koperty zwrotnej lub niepodpisanie go spowoduje, że karty do głosowania nie będą uwzględnione przy ustalaniu wyników głosowania.

Kopertę zwrotną, zawierającą zaklejoną kopertę na karty do głosowania oraz podpisane oświadczenie o osobistym i tajnym oddaniu głosu, należy zakleić i przekazać przedstawicielowi Poczty Polskiej. Przedstawiciel Poczty Polskiej odbierze zamkniętą kopertę zwrotną od głosującej korespondencyjnie osoby niepełnosprawnej lub osoby, która najpóźniej w dniu głosowania kończy 60 lat, a otrzymała pakiet referendalny, na podstawie okazanego przez nią dokumentu potwierdzającego tożsamość.

Odbiór następuje za pokwitowaniem najpóźniej w:

- 1) przedostatnim dniem roboczym poprzedzającym dzień referendum, jeżeli osoba uprawniona do udziału w referendum, w momencie doręczenia pakietu referendalnego zgłosiła potrzebę jej odbioru, pod adresem wskazanym przez tę osobę;

- 2) przedostatnim dniu roboczym poprzedzającym dzień referendum – w placówce Poczty Polskiej usytuowanej na obszarze gminy, w której przeprowadzane jest referendum;
- 3) trzecim dniu roboczym poprzedzającym dzień referendum w dowolnej placówce Poczty Polskiej.

Przedstawiciel Poczty Polskiej odbierze zamkniętą kopertę zwrotną od osoby uprawnionej do udziału w referendum podlegającej w dniu głosowania obowiązkowej kwarantannie, izolacji lub izolacji w warunkach domowych, o których mowa w ustawie z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych ludzi (Dz. U. z 2019 r. poz. 1239 z późn. zm.). Odbiór następuje spod drzwi mieszkania lub innego lokalu, pod adresem doręczenia pakietu referendalnego, z zastosowaniem odpowiednich środków zapobiegawczych. O zasadach odbioru poinformuje przedstawiciel Poczty Polskiej przekazując pakiet referendalny.

Osoba głosująca korespondencyjnie może, do czasu zakończenia głosowania, osobiście dostarczyć kopertę zwrotną do obwodowej komisji do spraw referendum, której adres znajduje się na kopercie zwrotnej. Nie dotyczy to osób podlegających w dniu głosowania obowiązkowej kwarantannie, izolacji lub izolacji w warunkach domowych.

Głosować korespondencyjnie nie mogą osoby niepełnosprawne uprawnione do udziału w referendum umieszczone w spisach osób uprawnionych do udziału w referendum w obwodach głosowania utworzonych w zakładach leczniczych, domach pomocy społecznej, zakładach karnych i aresztach śledczych, a także osoby uprawnione do udziału w referendum, które udzieliły pełnomocnictwa do głosowania.

III. Prawo do głosowania przez pełnomocnika

Prawo do głosowania za pośrednictwem pełnomocnika mają osoby uprawnione do udziału w referendum, które najpóźniej w dniu głosowania ukończą 60 lat, a także osoby posiadające orzeczenie o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2020 r. poz. 426 z późn. zm.), w tym również osoby posiadające orzeczenie organu rentowego o:

- 1) całkowitej niezdolności do pracy, ustalone na podstawie art. 12 ust. 2, i niezdolności do samodzielnej egzystencji, ustalone na podstawie art. 13 ust. 5 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2020 r. poz. 53 z późn. zm.);
- 2) niezdolności do samodzielnej egzystencji, ustalone na podstawie art. 13 ust. 5 ustawy wymienionej w pkt 1;
- 3) całkowitej niezdolności do pracy, ustalone na podstawie art. 12 ust. 2 ustawy wymienionej w pkt 1;
- 4) zaliczeniu do I grupy inwalidów;
- 5) zaliczeniu do II grupy inwalidów,

a także osoby o stałej albo długotrwałej niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym, którym przysługuje zasiłek pielęgnacyjny.

Pełnomocnikiem może być osoba wpisana do rejestru wyborców w tej samej gminie, co udzielający pełnomocnictwa do głosowania.

Pełnomocnikiem nie może być osoba wchodząca w skład obwodowej komisji do spraw referendum właściwej dla obwodu głosowania osoby udzielającej pełnomocnictwa do głosowania, a także mężowie zaufania, obserwatorzy społeczni, wójt (burmistrz, prezydent miasta) oraz radni.

Pełnomocnictwo można przyjąć tylko od jednej osoby lub od dwóch osób, jeżeli co najmniej jedną z nich jest wstępny (ojciec, matka, dziadek, babka, itd.), zstępny (syn, córka, wnuk, wnuczka, itd.), małżonek, brat, siostra lub osoba pozostająca w stosunku przysposobienia, opieki lub kurateli w stosunku do pełnomocnika.

Pełnomocnictwa udziela się przed wójtem (burmistrzem, prezydentem miasta) lub przed innym pracownikiem urzędu gminy upoważnionym przez wójta (burmistrza, prezydenta miasta) do sporządzania aktów pełnomocnictwa do głosowania.

W celu sporządzenia aktu pełnomocnictwa osoba uprawniona do udziału w referendum składa wniosek do wójta (burmistrza, prezydenta miasta) gminy, w której jest wpisana do rejestru wyborców. Wniosek należy złożyć najpóźniej w 9 dniu przed dniem referendum. Wzór wniosku, który stosuje się odpowiednio w referendum gminnym, stanowi załącznik nr 4 do rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 28 lipca 2011 r. w sprawie sporządzenia aktu pełnomocnictwa do głosowania w wyborach: do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej, Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, do Parlamentu Europejskiego w Rzeczypospolitej Polskiej, do organów stanowiących jednostek samorządu terytorialnego oraz wójtów, burmistrzów i prezydentów miast (Dz. U. z 2015 r. poz. 1724 oraz z 2018 poz. 1434).

Do wniosku należy dołączyć:

- 1) pisemną zgodę osoby mającej być pełnomocnikiem na przyjęcie pełnomocnictwa – wzór zgody na przyjęcie pełnomocnictwa, który stosuje się odpowiednio w referendum gminnym, stanowi załącznik nr 8 do ww. rozporządzenia;
- 2) kopię aktualnego orzeczenia właściwego organu orzekającego o ustaleniu stopnia niepełnosprawności, jeżeli osoba udzielająca pełnomocnictwa w dniu głosowania nie będzie miała ukończonych 60 lat.

Akt pełnomocnictwa jest sporządzany w miejscu zamieszkania osoby uprawnionej do udziału w referendum, która złożyła wniosek w tej sprawie, lub w innym miejscu na obszarze gminy, jeżeli osoba ta zwróci się o to we wniosku o jego sporządzenie.

Osoba uprawniona do udziału w referendum ma prawo cofnięcia udzielonego pełnomocnictwa. Cofnięcie pełnomocnictwa następuje przez złożenie najpóźniej na 2 dni przed dniem referendum stosownego oświadczenia wójtowi (burmistrzowi, prezydentowi miasta) gminy, w której sporządzono akt pełnomocnictwa, lub przez doręczenie takiego oświadczenia właściwej obwodowej komisji do spraw referendum w dniu głosowania.

Osoba, która udzieliła pełnomocnictwa może głosować osobiście w lokalu komisji obwodowej, jeżeli wcześniej nie oddał głosu jej pełnomocnik. Głosowanie osobiste przez osobę, która udzieliła pełnomocnictwa powoduje jego wygaśnięcie.

Głosowania przez pełnomocnika nie przeprowadza się w obwodach głosowania utworzonych w zakładach leczniczych, domach pomocy społecznej, zakładach karnych i aresztach śledczych.

Pełnomocnictwa do głosowania nie może udzielić osoba, która zgłosiła zamiar głosowania korespondencyjnego.

IV. Głosowanie w wybranym przez siebie lokalu obwodowej komisji do spraw referendum, w tym w lokalu dostosowanym do potrzeb osób niepełnosprawnych

Osoba niepełnosprawna uprawniona do udziału w referendum może głosować osobiście w lokalu komisji obwodowej w obwodzie głosowania właściwym dla jej miejsca zamieszkania. Może także głosować w wybranym przez siebie lokalu komisji obwodowej, w tym także w lokalu dostosowanym do potrzeb osób niepełnosprawnych. W tym celu powinna ona złożyć wniosek o dopisanie do spisu osób uprawnionych do udziału w referendum w wybranym przez siebie obwodzie głosowania na obszarze gminy. Wniosek składa się w urzędzie gminy najpóźniej w 5 dniu przed dniem referendum.

Osoba uprawniona do udziału w referendum, która złoży taki wniosek, zostanie skreślona ze spisu osób uprawnionych do udziału w referendum w obwodzie właściwym dla miejsca stałego zamieszkania.

Informacja o lokalach obwodowych komisji do spraw referendum dostosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych dostępna będzie w Biuletynie Informacji Publicznej gminy oraz w obwieszczeniu wójta (burmistrza, prezydenta miasta) o numerach i granicach obwodów głosowania, najpóźniej w 30 dniu przed dniem referendum.

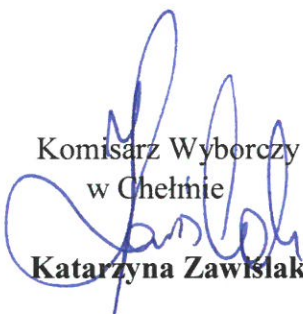
V. Głosowanie w lokalu komisji obwodowej przy użyciu nakładek na karty do głosowania sporządzonych w alfabecie Braille'a

Niepełnosprawna osoba uprawniona do udziału w referendum może głosować w lokalu komisji obwodowej przy użyciu nakładek na karty do głosowania sporządzonych w alfabecie Braille'a. W dniu referendum obwodowa komisja do spraw referendum wraz z kartami do głosowania wyda niepełnosprawnej osobie uprawnionej do udziału w referendum, na jej prośbę, nakładki na te karty. Po oddaniu głosu osoba ta obowiązana jest zwrócić komisji obwodowej nakładki na karty do głosowania.

VI. Korzystanie z pomocy innej osoby w trakcie głosowania w lokalu komisji obwodowej

Niepełnosprawnej osobie uprawnionej do udziału w referendum, na jej prośbę, może pomagać w głosowaniu w lokalu komisji obwodowej inna osoba, w tym także niepełnoletnia. Pomoc ta może mieć tylko techniczny charakter; nie może ona polegać na sugerowaniu osobie uprawnionej do udziału w referendum sposobu głosowania lub na głosowaniu w zastępstwie tej osoby. Dopuszczalne jest, aby na życzenie niepełnosprawnej osoby uprawnionej do udziału w referendum w pomieszczeniu za zasłoną przebywała osoba udzielająca pomocy. Osobą tą nie może być członek komisji, mąż zaufania, ani obserwator społeczny.

Komisja jest obowiązana, na prośbę niepełnosprawnej osoby uprawnionej do udziału w referendum, do przekazania ustnie treści obwieszczeń referendalnych zamieszczonych w lokalu komisji obwodowej.

Komisarz Wyborczy
w Chełmie

Katarzyna Zawisłak